

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації **ЛЮТОЦЬКОЇ НАТАЛІЇ ЯРОСЛАВІВНИ**
на тему «Ідіолект Романа Іваничука: корпуснобазований та
лінгвокогнітивний підходи»,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 03 «Гуманітарні науки»
зі спеціальності 035 «Філологія»

Рецензована дисертація є завершеним самостійним дослідженням, у якому отримано нові науково обґрунтовані результати щодо різнорівневих маркерів ідіолекту Романа Іваничука. За своїми метою, об'єктом, предметом та значущістю обрана тема є важливою й актуальною.

Наукова новизна отриманих результатів. Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що вперше: 1) створено дослідницький корпус текстів, що охоплює історичну прозу Романа Іваничука, обсягом 1 235 014 словживань; 2) запропоновано методику аналізу ідіолекту, що поєднує статистичний аналіз корпусного матеріалу й когнітивну інтерпретацію виявлених мовних засобів, властивих прозовим текстам письменника; 3) отримані статистичні дані щодо текстів Романа Іваничука (частота символів та біграм символів у слові, розподіл і частота досліджуваних частин мови в текстах, перелік високо- та низькочастотної лексики, індекс епітетизації, індекс дієслівних означень, ступінь номінальності, абсолютні та відносні частоти лексем на позначення емоційних станів *гнів* і *радість* і назв кольорів, високо- та низькочастотні колігації та колокації з цими найменуваннями, частота спільнокореневих вербалізаторів і вербалізаторів-синонімів досліджуваних концептів та інші маркери ідіолекту) порівняно з відповідними даними дослідницького корпусу української художньої прози (охоплює 1960–2016 рр., у які Роман Іваничук написав історичні прозові твори), створеного в межах Генерального регіонально анотованого корпусу української мови

(<http://uacorporus.org/Kyiv/ua>), що забезпечує надійність отриманих статистичних даних та їхню коректну інтерпретацію.

Теоретичне значення отриманих результатів зумовлено тим, що матеріал дисертації доповнює теоретичні постулати: 1) *лінгвоперсонології і стилістики* (зроблено узагальнення щодо маркерів ідіолекту письменника як видатної лінгвоперсони); 2) *лінгвістичної статистики* (уточнено поняття «статистичний профіль ідіолекту письменника»); 3) *лінгвістичної експертизи* (з'ясовано перелік статистичних параметрів фонемного, морфологічного, лексичного рівнів тексту, важливих для ідентифікації автора); 4) *лінгвоконцептології й корпусної лінгвістики* (запропоновано метод моделювання концептів, ґрунтований на матеріалі корпусу текстів).

Практичне значення отриманих результатів дослідження виявляється в тому, що його матеріал можна використати під час викладання вишівських дисциплін, насамперед лінгвістичної статистики, корпусної лінгвістики, стилістики, лінгвоперсонології, лінгвістичного аналізу тексту, лексикографії, для укладання словників (частотних, конкордансів, словників мови письменника, словників сполучуваності та ін.), створення корпусів текстів, а також під час написання кваліфікаційних праць здобувачів вищої освіти спеціальності 035 «Філологія».

Особистий внесок здобувача. Дисертація виконана особисто, містить наукові положення, що отримані здобувачкою особисто й мають конкретне значення для розвитку українського мовознавства. Як і належить, у дисертації щодо 4 публікацій у співавторстві вказано особистий внесок здобувачки.

Дослідження відповідає вимогам, висунутим до рівня наукової кваліфікації здобувача відповідно до п. 10 *Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії* (Постанова КМУ «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» від 06 березня 2019 року № 167).

Апробація матеріалів дисертації. Дисертація має належний ступінь теоретичної та практичної апробованості: одержані результати дослідження обговорено на 9 міжнародних наукових конференціях та 1 міжнародному науковому семінарі й висвітлено в 11 наукових працях (1 стаття надрукована в науковому виданні, індексованому у Scopus; 1 стаття – у періодичному науковому виданні іншої держави (Польща), що входить до Європейського Союзу; 1 стаття – у науковому виданні, включеному до переліку наукових фахових видань України з присвоєнням категорії «Б»; 6 статей – у фахових наукових виданнях України; 2 праці – в інших наукових виданнях).

Результати дисертації повною мірою викладені в зазначених публікаціях.

Стаття в науковому виданні, індексованому у Scopus:

1. Lototska N. Statistical Research of the Colour Component ЧОРНИЙ (BLACK) in R. Ivanychuk's Text Corpus // Proceedings of the 5th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems (COLINS 2021). Lviv, Ukraine, 2021. Vol. I. P. 486–497.

Статті в періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та / або Європейського Союзу:

2. Lototska, N. Statistical analysis of collocations of the concept joy in R. Ivanychuk's text corpus // Scientific Journal of Polonia University. 2019. Vol. 37 No 6. P. 92–98.

Статті в наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України з присвоєнням категорії «Б»:

3. Левченко О., Лотоцька Н. Кольороназва білий як маркер ідіолекту (на матеріалі тестів Р. Іваничука) // Лінгвістичні студії Linguistic Studies: зб. наук. праць / ДонНУ ім. Василя Стуса. Вінниця, 2021. Вип. 41. С. 131–142.

Статті у наукових фахових виданнях України:

4. Кульчицький І.М, Ліхнякевич І.О, Лотоцька Н.Я. Структурна модель корпусу творів Романа Іваничука // Науковий вісник Східноєвропейського університету імені Лесі Українки. Серія «Філологічні науки». 2017. №3(352). С. 421–430.

5. Лотоцька Н.Я. Структурне роззначення речень у корпусі текстів Р. Іваничука // Збірник наукових праць «Актуальні проблеми філології та перекладознавства» Хмельницького національного університету. 2017. № 12. С. 147–151.

6. Кульчицький І.М., Левченко О.П., Лотоцька Н.Я. Дослідження частотності біграм на матеріалі текстів Романа Іваничука, Василя Шкляра та Ліни Костенко // Науковий вісник Східноєвропейського університету ім. Лесі Українки. Серія «Філологічні науки». Луцьк, 2018. С. 183–190.

7. Левченко О.П., Лотоцька Н.Я. Розмежування понять фразеологізм та колокація в сучасному мовознавстві (на матеріалі корпусу текстів Р. Іваничука) // Актуальні питання іноземної філології. 2019. № 10. С. 192–199.

8. Лотоцька Н.Я. Дослідження колокацій в сучасному мовознавстві: корпусно-статистичний підхід // Збірник наукових праць «Актуальні проблеми філології та перекладознавства» Хмельницького національного університету. Хмельницький, 2019. № 12. С. 122–126.

9. Лотоцька Н.Я. Структурне роззначення речень з чужим мовленням у корпусі текстів Р. Іваничука // Львівський філологічний часопис Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Львів, 2018. С. 70–74.

Стаття у нефаховому виданні України:

10. Лотоцька Н.Я. Метатекстове роззначення текстів (на матеріалі творів Романа Іваничука) // Лінгвокомп'ютерні дослідження. Збірник наукових праць. Вінниця, 2018. Випуск 11. С. 141–149.

Тези доповідей, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

11. Lototska N. Quantitative approach to author's idiostyle study (based on Roman Ivanychuk's texts) // The II International interdisciplinary conference "Language, Business and Law, Intercultural Communication: challenges of today". Kyiv. 2021. P. 50–51.

Рекомендувати дисертацію Лотоцької Наталії Ярославівни на тему «Ідіолект Романа Іваничука: корпуснобазований та лінгвокогнітивний підходи» до захисту на підставі п. 10 *Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії*, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 167 від 06 березня 2019 року в спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 03 «Гуманітарні науки» зі спеціальності 035 «Філологія».

03 серпня 2021 р.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

доктор філологічних наук, професор,
член-кореспондент НАН України,
декан філологічного факультету
Донецького національного
університету імені Василя Стуса

 А. П. Загнітко

доктор філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри загального та
прикладного мовознавства і слов'янської
філології Донецького національного
університету імені Василя Стуса

 Г. В. Ситар

